

Opgave 1 Tweede Kamerverkiezingen 2017

Bij deze opgave horen de teksten 1 tot en met 3 en afbeelding 1.

Inleiding

Deze opgave gaat over de verkiezingen voor de Tweede Kamer van 15 maart 2017. In totaal namen 28 politieke partijen deel aan deze verkiezingen. Voorafgaand aan de verkiezingen voerden de politieke partijen campagne om de stem van zoveel mogelijk kiezers voor zich te winnen. Meer dan bij eerdere verkiezingen maakten zij daarbij gebruik van sociale media. De uiteindelijke verkiezingsuitslag maakte het moeilijk om een kabinet te vormen. Er waren minstens vier partijen nodig voor een meerderheid in de Tweede Kamer.

Gebruik tekst 1.

Tekst 1 is een bericht van de Facebookpagina van de ChristenUnie tijdens de verkiezingscampagne.

Politieke partijen vervullen een aantal functies, zoals de articulatiefunctie en de communicatiefunctie.

Uit tekst 1 blijkt dat de ChristenUnie ook **andere** functies van politieke partijen vervult.

- 2p 1 Noem twee van deze functies en geef aan waaruit blijkt dat de ChristenUnie deze functies vervult. Gebruik in je antwoord:
- twee functies van politieke partijen;
 - bij elke functie informatie uit tekst 1.

Verkiezingen kunnen opgevat worden als een strijd om de macht.

- 2p 2 Leg dit uit met het kernconcept macht. Gebruik in je uitleg de woorden 'hulpbronnen', 'doelstellingen' en 'handelingsmogelijkheden'.

Gebruik tekst 2.

Uit tekst 2 blijkt dat politieke partijen bij het online campagnevoeren rekening houden met het referentiekader van mensen.

- 2p 3 Leg uit waaruit dit blijkt. Gebruik in je uitleg:
- het begrip referentiekader;
 - informatie uit de regels 1 tot en met 53 van tekst 2.

Toen de samenleving verzuild was, waren er niet veel zwevende kiezers.

- 3p 4 a Leg uit hoe socialisatoren in de verzuilde samenleving hieraan bijdroegen. Gebruik in je uitleg:
- twee socialisatoren;
 - de omschrijving van het kernconcept politieke socialisatie.
- b Geef een verklaring voor het feit dat er tegenwoordig meer zwevende kiezers zijn dan in de verzuilde samenleving. Gebruik in je verklaring de omschrijving van het kernconcept individualisering.

Gebruik tekst 2.

Er kan gesteld worden dat bij het online campagnevoeren van D66 sprake is van rationalisering.

- 3p 5
- Geef de omschrijving van het kernconcept rationalisering. Gebruik in je omschrijving de woorden ‘ordenen’, ‘voorspelbaar’, ‘doelgericht’, ‘efficiënt’ en ‘resultaten’.
 - Leg vervolgens met behulp van deze omschrijving uit dat er bij het online campagnevoeren van D66 sprake is van rationalisering. Gebruik in je uitleg:
 - de woorden ‘ordenen’, ‘voorspelbaar’, ‘doelgericht’, ‘efficiënt’ en ‘resultaten’;
 - informatie uit tekst 2 waarin rationalisering te herkennen is.

Gebruik tekst 3.

In een verkiezingscampagne proberen politieke partijen kiezers voor zich te winnen met een boodschap die bij de partij past. Tekst 3 is afkomstig van de Twitterpagina van Gert-Jan Segers, lijsttrekker van de ChristenUnie. Kenmerkend voor de verkiezingscampagne van de ChristenUnie is de aandacht voor het gezin en voor Bijbelse waarden en normen. De ChristenUnie behoort tot de confessionele stroming.

- 2p 6
- Leg uit bij welk **ander** kenmerk van de confessionele stroming de campagneboodschap uit tekst 3 past. Gebruik in je uitleg:
- een kenmerk van de confessionele stroming;
 - een voorbeeld uit tekst 3.

Gebruik afbeelding 1.

Sociale media bieden de mogelijkheid om specifieke groepen te bereiken en hen te overtuigen een partij te steunen. Afbeelding 1 is een gesponsord bericht van D66 op Facebook.

Er kan een onderscheid gemaakt worden tussen verschillende typen gezinnen.

- 2p 7
- Leg uit waarom de boodschap van afbeelding 1 past bij het moderne gezin. Gebruik in je uitleg:
- een kenmerk van het moderne gezin;
 - informatie uit afbeelding 1.

In afbeelding 1 noemt D66 welke resultaten de partij heeft gehaald en wat concrete doelen van de partij zijn.

Stel dat je als campagneleider van een nieuwe politieke partij een soortgelijk Facebookbericht wilt maken dat als doel heeft om leden van een kostwinnersgezin ervan te overtuigen op jouw partij te stemmen. Daarvoor moet je nog een concreet doel formuleren waarvoor jouw partij strijdt.

- 2p 8
- Formuleer een concreet doel waarvoor jouw partij strijdt en waarmee je leden van een kostwinnersgezin wilt overhalen op jouw partij te stemmen. Doe dit door het volgende aan te vullen:
Stem op ... (verzin naam partij)! ... (naam partij) strijdt voor:
 - Geef aan bij welk kenmerk van een kostwinnersgezin dit doel past.

Soms stemmen kiezers strategisch bij verkiezingen. Dit kan verschillende redenen hebben. Zo kunnen mensen bijvoorbeeld strategisch kiezen als ze twifelen of de partij van hun eerste voorkeur kans maakt op regeringsdeelname en ze hun stem graag geven aan een partij die deel uit gaat maken van de regering. Zij stemmen dan niet op de partij waar zij de meeste affiniteit mee hebben, maar bijvoorbeeld op een partij van hun tweede of derde keuze die meer kans maakt op regeringsdeelname. Deze kiezers twifelen tussen 'een stem met het hart' of 'een stem met het hoofd'.

- 2p 9
- Leg het dilemma van deze kiezers uit. Gebruik in je uitleg de omschrijving van het kernconcept representativiteit.

Na de verkiezingen van 2017 had geen partij een meerderheid in de Tweede Kamer. In de formatie probeert men een regeringscoalitie te vormen.

- 1p 10
- Welke afweging moeten alle politieke partijen maken als zij regeringsdeelname overwegen? Gebruik in je antwoord de omschrijving van een kernconcept bij het hoofdconcept verhouding. Noem ook de naam van het kernconcept.
*Je mag het kernconcept 'macht' **niet** gebruiken.*

Opgave 1 Tweede Kamerverkiezingen 2017

tekst 1

Facebookbericht van de ChristenUnie

Op 15 maart mag je kiezen: wie mag jouw unieke stem in de Tweede Kamer vertegenwoordigen? Wie vertrouw je om namens jou te spreken in de politiek, om vanuit jouw overtuiging Nederland te veranderen?

Er staat iets op het spel bij de verkiezingen op 15 maart. De ChristenUnie strijdt voor een hoopvolle toekomst voor onze kinderen. Een samenleving waarin iedereen meetelt. Waarin mensen de vrijheid hebben om vanuit hun geloof te leven.

Kijk op www.christenunie.nl voor onze kandidatenlijst en ons verkiezingsprogramma. En laat het ons weten als ook jij geloof een stem wilt geven: stem ChristenUnie 😊

bron: Facebookpagina ChristenUnie, 24 januari 2017

tekst 2

Sociale media voor politieke partijen: géén journalisten, da's wel lekker

- (...) Het is bijna ondenkbaar anno 2017: een politieke partij zonder Facebookpagina, eigen videodienst en webcare-afdeling. In de digitale
- 5 'war room' van D66 zitten snelle twintigers achter laptops, tablets en smartphones. Ze houden continu in de gaten wat er over D66 verschijnt op sociale media.
- 10 Op een groot scherm in het midden van de ruimte verschijnen grafiekjes en tabellen. Daaruit valt af te lezen hoe het sentiment is in de berichten over D66 en lijsttrekker Alexander
- 15 Pechtold, waar de berichten vandaan komen en hoe dat alles zich verhoudt tot andere partijen.
- (...) Sjoerd Sjoerdsma is campagneleider van D66: "We zijn hier dag en
- 20 nacht bezig om te reageren op iedereen die een vraag of opmerking heeft over D66. Normaal gesproken kunnen mensen nooit iets terugzeggen en dat kan op Twitter en
- 25 Facebook wel. Het is veel makkelijker geworden om met heel grote groepen kiezers te spreken. Met een goed filmpje bereiken we via Facebook soms wel 1,7 miljoen mensen, bijna
- 30 net zoveel als het Journaal."
- "Het werkt ongelooflijk goed", zegt Frank van Dalen. Hij adviseert politieke partijen bij hun online strategie. "Je bereikt, als je het goed
- 35 doet, honderdduizenden mensen. Met jouw boodschap, zoals jij hem bedoeld hebt. Ongefilterd, zonder dat er een journalist tussenzit. En dat is wel lekker hoor, als je campagne
- 40 voert."
- (...) Van Dalen bevestigt dat partijen aanzienlijk meer aan online communicatie uitgeven dan een paar jaar geleden. (...)
- 45 "Het is naïef om te denken dat een filmpje vanzelf wel viral gaat. Maar je kunt Facebook wel betalen om mensen te bereiken met een speciale interesse. 'Micro-targeting' heet dat.
- 50 Daardoor krijgen alleen de mensen van wie je verwacht dat ze open staan voor je boodschap, het bericht te zien."
- (...)
- Volgens [campagneleider] Sjoerdsma
- 55 van D66 schuilt er ook een gevaar in deze vorm van campagnevoeren: "Je moet voorkomen dat je de privacy-regels overtreedt. En daarnaast kun je in een soort filterbubbel terecht-
- 60 komen. Een bubbel waarin alleen maar sympathisanten van jouw partij jouw boodschap nog horen. Dat is de reden dat je als lijsttrekker ook in gesprek moet blijven gaan met
- 65 kiezers op straat. Je moet altijd het gesprek blijven aangaan met kiezers die jou misschien in eerste instantie niet zo geweldig vinden."

bron: nos.nl, 25 februari 2017

tekst 3

Enkele retweets¹⁾ van Gert-Jan Segers van de ChristenUnie

Gert-Jan Segers heeft Eppo Bruins geretweet:

Gert-Jan Segers heeft geretweet

Eppo Bruins @eppobruins • 28 jan.

“Geef openbare scholen dezelfde vrijheid als bijzondere scholen. Geef school terug aan de ouder”, zegt @gertjansegers op @NPORadio1

Gert-Jan Segers heeft ChristenUnie geretweet:

Gert-Jan Segers heeft geretweet

ChristenUnie @christenunie • 28 jan.

Nieuws in @kamerbreed: “Geef ouders zeggenschap over alle scholen; overheidsbestuurd onderwijs niet van deze tijd.”

Geef zeggenschap over álle scholen aan de ouders

Het door de overheid bestuurde openbaar onderwijs moet veranderen. Scholen moeten teruggegeven worden aan de ouders, aan de leraren, aan de samenleving, ...
christenunie.nl

naar: Twitteraccount van Gert-Jan Segers, 28 januari 2017

noot 1 retweeten = een Twitterbericht van iemand anders doorsturen aan de eigen volgers

afbeelding 1

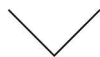

D66 heeft gezorgd voor:

- Meer voorlichting op scholen over seksualiteit en seksuele diversiteit
- Het stoppen van discriminatie van homoseksuelen
- Vergemakkelijking van de geslachtswijziging voor transgenders
- Verankering van lesbisch ouderschap in de wet

D66 strijdt voor:

- Gelijke kansen voor iedereen, ongeacht geaardheid of geslacht
- Invoering van het homohuwelijk in heel Europa
- Wettelijke bescherming van transgenders en intersekse personen

Word lid van D66

bron: nrc.nl, 24 januari 2017

Opgave 2 Chronisch ziek of gehandicapt

Bij deze opgave horen tabel 1, figuur 1 en de teksten 4 en 5.

Inleiding

Nederlanders worden steeds ouder én tegelijkertijd zijn ze steeds meer jaren ziek. Hoogleraar gezondheidseconomie Johan Polder spreekt van een gezondheidsparadox, een ogenschijnlijk tegenstrijdige situatie. Met name het aandeel chronische zieken groeit hard. Het percentage van de Nederlandse bevolking met chronische ziekte groeit naar verwachting van 32 procent in 2011 naar 40 procent in 2030. Een chronische ziekte is een aandoening zonder uitzicht op volledig herstel en met een relatief lange ziekteduur. Voorbeelden zijn astma, epilepsie, diabetes mellitus en bepaalde hartziekten.

Gebruik tabel 1.

Dat Nederlanders alsmaar ouder worden én tegelijkertijd steeds meer jaren (chronisch) ziek zijn, is een paradox. In tabel 1 is deze ontwikkeling van het 'ouder worden' en 'zieker worden' af te lezen.

- 1p 11 Hoeveel levensjaren meer zullen vrouwen die geboren zijn in 2013 volgens de verwachting doorbrengen mét een chronische ziekte vergeleken met vrouwen die geboren zijn in 1983?
- A 3,4 meer
 - B 9,5 meer
 - C 12,9 meer
 - D 42,0 meer

Gebruik figuur 1.

In figuur 1 wordt het percentage mensen met een chronische ziekte of handicap in 2012 van 25 jaar en ouder onderverdeeld naar opleidingsniveau.

- 6p 12
- a Noem de onafhankelijke en de afhankelijke variabele in figuur 1.
 - b Beschrijf de richting van het verband tussen de variabelen in figuur 1. Doe dit door de volgende zin aan te vullen: Hoe ... , hoe vaker/minder vaak ...
- Cultureel en economisch kapitaal kunnen interveniërende variabelen zijn die invloed hebben op het verband in figuur 1.
- c Geef een verklaring voor het verband in figuur 1 met behulp van het begrip cultureel kapitaal als interveniërende variabele. Gebruik in je verklaring een voorbeeld van cultureel kapitaal.
 - d Geef een verklaring voor het verband in figuur 1 met behulp van het begrip economisch kapitaal als interveniërende variabele. Gebruik in je verklaring een voorbeeld van economisch kapitaal.

Gebruik tekst 4.

De overheid heeft verschillende instrumenten om sociale ongelijkheid te beïnvloeden. Een voorbeeld van een instrument dat de overheid heeft, is dat zij via belastingen de ongelijke inkomensverdeling kan verminderen.

- 3p 13 a Geef aan van welk overheidsinstrument sprake is bij de arbeidsongeschiktheidsregeling. Gebruik in je antwoord informatie uit tekst 4.
- b Leg vervolgens uit dat de arbeidsongeschiktheidsregeling de sociale ongelijkheid in Nederland beïnvloedt. Gebruik in je uitleg de omschrijving van het kernconcept sociale ongelijkheid.

Uit tekst 4 blijkt dat de vrees heerste dat ook mensen die het niet of niet meer nodig hebben een uitkering kregen. Deze mensen zouden gebruikmaken of gebruik blijven maken van de arbeidsongeschiktheidsregeling terwijl zij ook zouden kunnen werken. Dat mensen gebruikmaken van de arbeidsongeschiktheidsregeling terwijl dit niet nodig is, kan verklaard worden met behulp van de rationele-keuzetheorie.

- 3p 14 a Geef een omschrijving van de rationele-keuzetheorie.
- b Geef vervolgens met behulp van de rationele-keuzetheorie een verklaring voor de situatie dat mensen gebruik blijven maken van de arbeidsongeschiktheidsregeling terwijl dit niet nodig is.
- c Beredeneer met behulp van de rationele-keuzetheorie een beleidsoplossing om het aantal mensen met een uitkering te verminderen. Baseer de beleidsoplossing op de verklaring die je gegeven hebt bij b.

Gebruik tekst 4.

Deelname aan de arbeidsmarkt voor mensen met een chronische ziekte of een handicap, is van belang om sociale uitsluiting tegen te gaan. Sociale uitsluiting heeft vier componenten. Een van deze componenten is beperkte normatieve integratie.

- 2p 15 Geef aan dat een **andere** component van sociale uitsluiting te herkennen is in de argumentatie voor de beleidswijzigingen. Gebruik in je antwoord:
- een component van sociale uitsluiting;
 - informatie uit tekst 4.

Gebruik tekst 4.

In de beleidswijzigingen in tekst 4 zijn verschillende ideologieën te herkennen.

- 2p 16 Leg uit dat in de beleidswijzigingen de liberale ideologie te herkennen is. Gebruik in je uitleg:
- een kenmerk van de liberale ideologie;
 - informatie uit tekst 4 waaruit dit kenmerk blijkt.

In 2006 hebben de Verenigde Naties (VN) een verdrag aangenomen dat als doel heeft de rechten van mensen met een chronische ziekte of handicap te verbeteren. In het verdrag staat wat de overheden moeten doen om ervoor te zorgen dat de positie van deze mensen verbetert. In Nederland waren wetswijzigingen nodig om het verdrag in werking te kunnen laten treden. Deze moesten worden getoetst met onderzoek, zoals naar de mogelijkheden voor de invoering in Caribisch Nederland. In het systeemmodel van het proces van politieke besluitvorming worden verschillende fasen onderscheiden. Een van deze fasen is de conversiefase. Binnen deze fase worden weer sub-fasen onderscheiden.

- 1p 17 Binnen welke sub-fase valt het onderzoek naar mogelijkheden voor de invoering in Caribisch Nederland? Noem alleen de naam van deze sub-fase.

Gebruik tekst 5.

In tekst 5 staat een zaak beschreven over de sollicitatie van een man met de chronische ziekte diabetes. Bij deze sollicitatie is er sprake van een conflict.

- 2p 18 Leg uit dat er bij deze sollicitatie sprake is van een conflict tussen sollicitant en werkgever. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept conflict;
 - informatie uit tekst 5 waaruit het kernconcept conflict blijkt.

Uit onderzoek naar kansen op het werk blijkt dat mensen met een zichtbare chronische ziekte of handicap minder promotiekansen krijgen dan andere mensen. Dit verschil kan worden verklaard met het begrip 'opgelegde identiteit'. Hiervan is sprake wanneer iemand een identiteit krijgt toebedeeld door anderen. Een opgelegde identiteit is bijvoorbeeld het beeld dat iemand met een chronische ziekte of handicap niet in staat is om op hetzelfde niveau te functioneren als verwacht wordt van andere medewerkers.

Aan de hand van de etiketteringstheorie kan beredeneerd worden dat een dergelijke opgelegde identiteit kan leiden tot minder promotiekansen.

- 2p 19 Geef deze redenering aan de hand van de etiketteringstheorie. Gebruik in je redenering:
- de omschrijving van het kernconcept identiteit;
 - een omschrijving van het begrip selffulfilling prophecy.

Opgave 2 Chronisch ziek of gehandicapt

tabel 1

Gemiddelde levensverwachting, inclusief jaren zonder chronische ziekten, 1983 en 2013

geboren	levensverwachting bij geboorte	verwachte aantal jaren zonder chronische ziekte
1983	vrouw	79,6 jaar
	man	72,9 jaar
2013	vrouw	83 jaar (+3,4)
	man	79,4 jaar (+6,5)

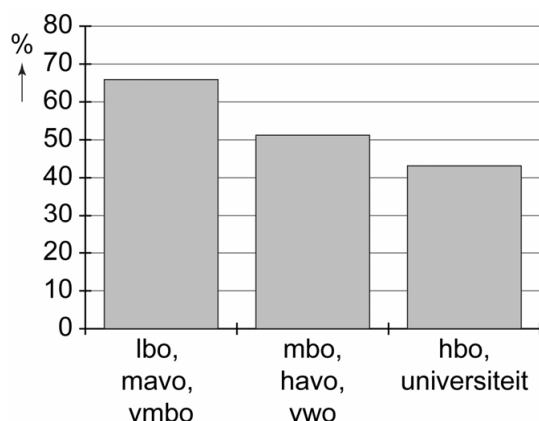
naar: Sociaal-Economische Raad, 2016

Toelichting

Ter illustratie: De gemiddelde leeftijd van overlijden van een vrouw die in 1983 geboren is, is 79,6 jaar. Hiervan zal zij naar verwachting gemiddeld 51,5 jaar doorbrengen zonder chronische ziekte.

figuur 1

Het percentage mensen van 25 jaar en ouder met een of meer chronische aandoeningen (ziekte of handicap) in 2012 naar opleidingsniveau

naar: Sociaal-Economische Raad, 2016

tekst 4

Een korte geschiedenis van de arbeidsongeschiktheidsregeling

In Nederland kunnen mensen met een chronische ziekte of handicap die arbeidsongeschikt raken een uitkering krijgen, een door de
5 overheid maandelijks toegekend inkomen. De arbeidsongeschiktheidsregeling die dit regelt, staat al tientallen jaren hoog op de politieke agenda. In de jaren
10 zestig van de vorige eeuw was de verwachting dat het aantal uitkeringsgerechtigden niet verder op zou lopen dan tweehonderdduizend, maar eind vorige eeuw liep het aantal
15 tegen een miljoen.

In politieke debatten over de explosieve groei is de vrees uitgesproken dat ook mensen die het niet nodig hebben de uitkering
20 kregen. De overheid zou werknemers en werkgevers te weinig hebben gestimuleerd om arbeidsongeschiktheid te voorkomen en voor re-integratie op de arbeidsmarkt te
25 zorgen. Om het aantal te verminderen zijn er vanaf de

eeuwwisseling beleidswijzigingen doorgevoerd.

Zo zijn er hogere toetredingsdrempels ingevoerd om de regeling financieel betaalbaar te houden. Voorwaarden en keuringen voor het krijgen van een uitkering werden veel strenger. Ook de gedachte dat werk
30 uiteindelijk het beste is voor de mensen zelf, lag aan de beleidswijzigingen ten grondslag. Betaald werk brengt immers niet alleen inkomen, maar bijvoorbeeld ook
35 sociale contacten en zelfontplooiing met zich mee. Uitgangspunt van het beleid is dat alle mensen, zowel met als zonder een chronische ziekte of handicap, een kans moeten krijgen
40 om deel te nemen aan de arbeidsmarkt. De nadruk wordt daarbij gelegd op wat mensen nog wel kunnen, in plaats van wat zij niet kunnen door hun ziekte of handicap.
50 Van iedereen wordt verwacht bij te dragen naar eigen kunnen.

naar: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2016; www.hr-kiosk.nl, 2017 en fd.nl, 2015

tekst 5**De trombonist**

[Een man] wordt sinds 2003 door het ministerie van Defensie bij diverse defensie-orkesten op zzp¹⁾-basis ingehuurd als bastrombonist. In 2007 5 blijkt dat hij diabetes heeft. In 2014 solliciteert hij naar een aanstelling. Vanwege zijn aandoening neemt defensie de sollicitatie niet in behandeling. Wanneer [de man] 10 meldt dat hij de zaak bij het College voor de Rechten van de Mens²⁾ heeft voorgedragen, wordt hij alsnog uitgenodigd om deel te nemen aan de sollicitatieprocedure. Hoewel uit 15 de procedure blijkt dat hij de meest geschikte kandidaat is, wordt hij

vanwege zijn aandoening alsnog ongeschikt bevonden. In de ogen van defensie kan de man, vanwege zijn 20 diabetes, niet voldoen aan de militaire basiseisen. Bepaalde onderdelen van de functie kunnen, zo is de veronderstelling, op termijn – wanneer er lichamelijk complicaties 25 optreden – niet meer door hem worden uitgevoerd. Het College voor de Rechten van de Mens oordeelt dat de minister van Defensie hiermee verboden onderscheid maakt op 30 grond van handicap of chronische ziekte.

bron: Sociaal-Economische Raad, 2016

noot 1 zzp = zelfstandig ondernemer zonder personeel. Een zzp'er is niet verplicht verzekerd voor inkomensverlies door ziekte, arbeidsongeschiktheid of werkloosheid.

noot 2 Het College voor de Rechten van de Mens heeft als wettelijke taak mogelijke schendingen van mensenrechten te onderzoeken. Uitspraken van het College voor de Rechten van de Mens zijn niet bindend, maar wel gezaghebbend.

Opgave 3 ‘Het failliet van het gedogen’

Bij deze opgave horen de teksten 6 en 7 .

Inleiding

In 2015 is het rapport ‘Het failliet van het gedogen - Op weg naar de cannabiswet’ gepresenteerd. Dit rapport is opgesteld door een werkgroep van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De werkgroep is opgericht omdat de gemeenten grote problemen ervoeren van het cannabisbeleid, met name problemen op het gebied van gezondheid en criminaliteit en veiligheid. Het doel van de werkgroep was om de problemen, oplossingsrichtingen en de mogelijke consequenties van die oplossingsrichtingen in kaart te brengen. Tekst 6 komt uit het rapport en geeft een beeld van de overlast in een gemeente. Ook tekst 7 is afkomstig uit het rapport.

Gebruik tekst 6.

- 2p **20** Leg uit dat integraal veiligheidsbeleid om drugsoverlast tegen te gaan de sociale cohesie in een wijk kan versterken. Gebruik in je uitleg:
- een voorbeeld van integraal veiligheidsbeleid uit tekst 6;
 - de omschrijving van het kernconcept sociale cohesie.

Gebruik tekst 6.

In de omgeving van coffeeshops zijn vaak straatdealers actief. Straathandel van cannabis is strafbaar.

Er zijn verschillende theorieën die crimineel gedrag verklaren, zoals de gelegenheidstheorie. Deze theorie omvat drie factoren die het niveau van de criminaliteit bepalen. Eén van deze factoren is de aanwezigheid van potentiële daders.

- 2p **21** Geef met behulp van de **twee andere** factoren uit de gelegenheidstheorie een verklaring voor het niveau van criminaliteit in de omgeving van coffeeshops. Gebruik in je antwoord bij elke factor een voorbeeld uit tekst 6.

Gebruik tekst 7.

In tekst 7 wordt gesteld dat veel, vooral kwetsbare, mensen betrokken raken bij de cannabisproductie en -handel.

- 3p **22** Leg uit dat in het betrokken raken van deze mensen bij de cannabisproductie en -handel twee kernconcepten bij het hoofdconcept vorming te herkennen zijn. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijvingen van twee kernconcepten bij het hoofdconcept vorming;
 - één voorbeeld uit tekst 7 dat past bij beide kernconcepten.
- Noem telkens ook de naam van het kernconcept.

*Je mag het kernconcept ‘socialisatie’ **niet** gebruiken.*

Aan de hand van fasen in het systeemmodel van politieke besluitvorming kan worden uitgelegd dat beleidsvorming een doorgaand proces is. Een van de fasen in het systeemmodel is de uitvoer-fase.

De conclusie in het rapport 'Het failliet van het gedogen' van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten was dat het gedoogbeleid voor cannabis onhoudbaar is en een effectieve aanpak van gezondheidsproblematiek, criminaliteit en overlast in de weg staat.

In het rapport wordt de oproep gedaan om na 40 jaar gedogen een einde te maken aan het gedoogbeleid en wordt de overheid (wetgever) opgeroepen om met een landelijk programma van experimenten met een geregelde cannabisketen te komen.

- 2p **23** Leg uit dat uit bovenstaande informatie over het rapport blijkt dat beleidsvorming een doorgaand proces is. Gebruik in je uitleg **twee andere** fasen (dan de uitvoer-fase) in het systeemmodel van politieke besluitvorming. Noem ook de naam van de fasen.

Opgave 3 'Het failliet van het gedogen'

tekst 6

Een wijk in een gemeente in het zuiden van het land laat de problematiek [van de overlast] zien. In die wijk zitten twee coffeeshops
5 dicht bij elkaar. Deze coffeeshops trekken (...) veel klanten aan, onder wie veel drugstoeristen uit Duitsland. De omgeving van de coffeeshops is ook een vindplaats van klanten voor
10 straatdealers, die proberen hun waar te verkopen aan de klanten van de coffeeshops. De route van de parkeerplaats tot de coffeeshop is het domein van de straatdealers. En
15 dat trekt weer personen aan die niet in de coffeeshops terecht kunnen, zoals jongeren of drugstoeristen. De straatdealers zijn de laatste jaren

naar: vng.nl, 2015

tekst 7

Georganiseerde criminaliteit

[Een] perspectief is dat van de georganiseerde criminaliteit die betrokken is bij de cannabisproductie en -handel. We zien dat er een sterk
5 gediversifieerde en gespecialiseerde cannabisindustrie is ontstaan. Er zijn netwerken waarin grote en kleine criminelen, handelaren, telers, facilitatoren én coffeeshops met
10 elkaar verbonden zijn. (...) We zien een democratisering van de cannabisproductie en -handel ontstaan. Steeds meer mensen raken betrokken. Voor veel, vooral

bron: vng.nl, 2015

sterk geprofessionaliseerd. Er zijn
20 spotters die potentiële klanten aanspreken, lopers die de potentiële koper meenemen naar een plek uit het zicht van de camera's in de wijk en mobiele runners die de drugs naar
25 de koper toebrengen. Hierdoor kunnen ze goed uit het zicht van de camera's en de politie blijven. De gemeente werkt samen met de coffeeshops, bewoners, studenten-
30 huisvesting, instellingen en politie en handhavers hard aan het aanpakken van de problematiek. En met succes: de overlast in de wijk en onveiligheidsgevoelens onder bewoners zijn
35 sterk afgenomen.